

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 • Publicerad den 6 juni 2008

[Klicka här för utskriftsvänlig pdf-fil](#)

[Läs mer om idrottsforum.org på idrottsforum.org](#)

Idrottsforum breddar ansatsen, satsar på referentgranskade vetenskapliga artiklar. Intervju med redaktör Kjell Eriksson

Aage Radmann

Lektor och enhetschef vid Idrottsvetenskap, Malmö högskola,
ansvarig utgivare för idrottsforum.org

idrottsforum.org kommer från och med höststarten 2008 att erbjuda referentgranskning, så kallad *peer review*, av vetenskapliga artiklar för publicering på forumet. Efter fem års verksamhet och snart 100 uppdateringar tar forumet nu steget vidare i strävan att vara ett internationellt utvecklings- och forskningsforum för kunskapsfältet idrottsvetenskap.

Jag frågar ständige redaktören, för övrigt också doktorn i rättsociologi, Kjell Eriksson,

som sköter forumet och som fram tills nu har skrivit introduktioner till 200 artiklar, nogsamnt nagelfarit och presenterat 500 recensioner, och dessutom hittat bildmaterial som matchar det breda kunskapsinnehållet på forumet:

– Varför väljer idrottsforum.org att börja publicera referentgranskade artiklar?

Av flera skäl, faktiskt. Det finns idag inget självklart forum för idrottsvetenskapliga texter med ett samhällsvetenskapligt och humanistiskt perspektiv i Norden, och det är en brist som känns. Forumet har fått flera påstötningar från olika håll som anser att det vore lämpligt att använda en etablerad kanal för att dra igång publicering av *peer reviewed*, eller som vi kommer att uttrycka det, referentgranskade, artiklar. Forumet strävar efter att bli ett mer aktivt nav i ett nordiskt forskarnätverk, vilket kommer att manifesteras på olika sätt under hösten. Referentgranskning är ett sätt att stärka forumets varumärke genom att sätta det i paritet med internationella akademiska tidskrifter, varav vissa liksom forumet är elektroniska och *open access*, det vill säga gratis och tillgängliga för alla. Vi publicerar redan nu artiklar av utomnordiska – än så länge främst engelskspråkiga – idrottsforskare, och det står redan en sådan forskare i kön till referentgranskning!

– Hur är intresset för och behovet av en digital referentgranskad idrottsvetenskaplig tidskrift?

Behovet är uppenbarligen stort, och jag är säker på att intresset kommer att växa efter den officiella lanseringen den 3 september 2008. Vi har fått påstötningar från såväl enskilda forskare som representanter från idrottsvetenskapliga institutioner och intresseorganisationer. Av de artiklar vi publicerat sedan starten 2003, cirka 200, är säkert tio procent av den halten att de skulle klara en referentgranskning. Fortsätter tillströmningen av texter som tidigare så skulle vi få en 3–5 artiklar per år med den vetenskapliga nivån att de kan publiceras som referentgranskade, och det finns skäl att tro att blotta det faktum att vi startat med den här publiceringsformen driver fram ytterligare texter, skrivna speciellt för det ändamålet. Och, som sagt, det kan nog komma texter från både England, USA och Australien utöver vår egen nordiska marknad.

– Hur kommer upplägget och genomförandet av referentgranskningen utformas?

Jag har läst in mig ordentligt på reglerna för *peer review* hos ett antal idrottsvetenskapliga tidskrifter från främst Routledge, Sage och Human Kinetics, och har ett gott grepp om det formella upplägget och hur man håller referentprocessens integritet orubbad. Vi kommer att tillämpa det som på engelska kallas *double-blind review*, det vill säga att författaren till artikeln är anonym för referenterna under granskningsprocessen, och referenten förblir okända för författaren. Det finns olika tekniker för att skapa och bibehålla vattentäta skott mellan parterna. Referentgranskade artiklar kommer sedan, när de publiceras, att ”märkas” på ett sätt som gör att det blir ställt utom allt tvivel att just den artikeln är referentgranskad, vilket är nödvändigt för att skilja ut dem från forumets traditionella publiceringsformer. Här har vi inspirerats av svenska *Läkartidningen* som publicerar referentgranskade artiklar blandat med annat material märkta ett synligt sigill med ett ”R” i för att skilja ut dem från övrigt material. Detta blir ännu lättare att åstadkomma med en elektronisk publiceringsform.

– Hur kommer förhållandet mellan referentgranskade och ”vanliga” artiklar att vara?

Redan idag publicerar vi texter på olika nivåer – artiklar med olika grad av vetenskaplighet, recensioner, samt krönikor, debattinlägg, konferensrapporter, aktuella kommentarer, med mera, under samlingsnamnet features. Nu kommer en nivå till, referentgranskade artiklar. Men jag tror absolut inte det blir svårare att få in texter som går utanför granskningsprocessen. Det som alltid varit idrottsforum.orgs styrka framför andra fora är den snabba publiceringen. En författare kan ha deadline så kort tid som 14 dagar före publiceringen på nätet, vilket är oslagbart i sådana här sammanhang. En viktig del av forumets mission är att ge yngre forskare tillgång till läsare av preliminära texter, och var annars finns den möjligheten? Detsamma gäller idrottsstudenters uppsatser och examensarbeten, som omvandlade till artiklar kan publiceras på idrottsforum.org, vilket har skett flera gånger. Det är en ovärderlig uppmuntran att få se sina vedermodor i ”tryck”.

– idrottsforum.org har som målsætning att vara en forsknings- och utvecklingstidskrift för Norden. Hur ser den nordiska representationen ut när det gäller artiklar och recensioner?

Sådär, får jag nog medge, dessvärre. Av 200 publicerade artiklar har 120 skrivits av svenskar, 36 av norrmän, 29 av danskar, fem av finländare och tio av författare från Storbritannien, Tyskland och Kanada. När det gäller recensioner är den svenska dominansen ännu mer påtaglig. Forskarnätverket innehåller också betydligt fler svenskar. Besöksstatistiken visar att två tredjedelar av surfarna sitter i Sverige och 20 procent i resten av Norden. Å andra sidan, det hade knappast varit rimligt att vänta sig en proportionerlig fördelning, eller hur? Här finns dock mycket att göra för att nå ut till våra grannländer, och jag tror nog att referentgranskningssatsningen kommer att ha viss effekt i riktning mot att vi blir mer kända och accepterade i resten av Norden.

– Det finns en hel del engelskspråkigt material på forumet. Är tanken att den engelskspråkiga delen av forumet skall öka framöver?

Det är väl inte osannolikt att en övervägande del av artiklarna för referentgranskning kommer att skrivas på engelska; förhoppningsvis, är jag benägen att tillägga, eftersom det i så fall skulle innebära att nordisk idrottsforskning skulle bli mer känd utomlands. Men självfallet ska referentgranskade artiklar kunna skrivas på vilket som av forumets fyra officiella språk.

Jag har också undersökt idrottsforum.orgs ”marknad” för att få en uppfattning om hur den kommande satsningen på ett ytterligare ”förvetenskapligande” av forumet kan tänkas bli mottagen. Det empiriska underlaget utgörs av professor Sigmund Loland, rektor vid Norges Idrettshøgskole, Oslo, Beatrix Vereijken, professor i bevegelsesvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim, Mats Glemne, ämnesansvarig för idrott vid Växjö universitet, samt David Cardell, doktorand i drott, Malmö högskola och Örebro universitet.

Sigmund Loland och Beatrix Vereijken

– Finns det ett behov av en referentgranskad idrottsvetenskaplig digital tidskrift i Norden?

Sigmund Loland: Jeg mener ja. Trenden i tidsskriftesmarkedet er digital *open access* - dette er framtiden. Idrettsforum kan være tidlig ute her. En utfordring vil være språk: idrottsforum.org må publisere både på egne morsmål og på engelsk, og vi trenger et internasjonalt panel for fagfelleevaluering for å bli anerkjent .

Beatrix Vereijken: Det finnes både et marked og et behov for et nordisk idrettsvitenskapelig tidskrift som er nettbasert. Idrottsforum.org er et unikt tidsskrift fordi den publiserer både vitenskapelige og populærvitenskapelige artikler, innlegg, anmeldelser, kritikk osv. Det er få andre steder hvor studenter, lærere, forskere, praktikere og andre

idrettsinteresserte kan lese 'alt om idrett' på ett sted.

Mats Glemne: Det vore bra om det fanns, det är positivt for meriteringsmøjligheten. Det økar statusen, og det bra med den nordiska nivån. Det underlätter att den inte enbart är svensk, bland annat når det gäller granskningsfunktionen.

David Cardell: En vetenskapligt granskad tidskrift ger möjligheter till att sprida högkvalitativ forskning till läsare med interesse for den "nordiska modellen". Att den är digital og sprids genom en redan etablerad kanal gör den attraktiv for både forskare og andra läsare. Jag tror idrottsforum.org kan utvecklas än mer till att bli en plattform for människor med olika intressen for, og förhållningssätt till, idrott. Öppnare kanal ger fler läsare – vilket bidrar till större synlighet og påverkansmøjligheter for forskningen.

– Vet du något om intresset og behovet utifrån ditt lärosäte og land?

Loland: I det norske systemet belønner vårt departement publikasjoner i anerkjente, vitenskapelige kanaler.

Anerkjennelse bygger på premisset om systematisk og blind fagfellelvurdering. Slik kan en del av idrottsforum.org tilfredsstillende kriteriene.

Verejiken: Det er positivt at idrottsforum.org starter med fagfellelvurdering (*peer review*) på innsendte vitenskapelige artikler. Fagfellelvurdering gir en viss garanti for minstekvalitet på publiserte artikler, samt at kvaliteten på de enkelte publikasjonene økes. Ikke alle brukere av idrottsforum.org har en vitenskapelig bakgrunn, og da er det viktig at fagfellelvurdering tar bort innsendte artikler som ikke holder mål. Samtidig tror jeg at fagfellelvurdering vil styrke idrottsforum.orgs omdømme og gjøre tidsskriftet mer attraktivt for forfattere på utkikk etter et passende tidsskrift for sine arbeider.

Glemne: Vi i Växjö är intresserade og vi ser ett behov.

Mats Glemne og David Cardell

– Vilka farhågor ser du kring en sådan här satsning?

Loland: Jeg antar det må være et tydelig skille mellom redaksjonelt og journalistisk stoff, og vitenskapelig publikasjon.

En fare er også at idrottsforum.org kan bli en hybrid som ikke er spesielt bra verken på formidling eller på vitenskap. Derfor er dette en viktig strategisk beslutning, og publikasjoner basert på *peer review* må være tydelig atskilt fra annet stoff.

Glemne: Det är viktigt att reda ut relationerna med Svensk Idrettsforskning, SVEBI etc. Se det som en nordisk angelägenhet og inte nasjonelt og lokalt, eksempelvis vara noggrann med formeringen av det redaktionella rådet.

Cardell: Möjligen att kvaliteten i de andra kanalerna på idrottsforum.org "sänks" då en tydelig rangordning mellom artikkelformer görs. Artikkelformatets styrning og sterke etablering är ett tecken i tiden som viser på standardisering av kunskapens former. Något som George Ritzer inordnar i vad som kallas McDonaldisering av universitetsvæsendet. Det är viktigt med øppenhet for ulike format på forumet, där resultat kan förmedlas bortom naturvetenskapligt stöpta format. Därför behövs också en stor bredd av granskare.

– idrottsforum.org har som målsättning att vara en FoU-tidskrift for Norden. Hur ser du på detta?

Loland: Både og. I vitenskapelig forstand bør vi henvende oss til det bredest mulige og mest mulig kritiske og kompetente publikum. Kvalitet! På den annen side skal vi beholde våre egne språk også som vitenskapsspråk. Men uten en engelskspråklig dimensjon som også adresserer publikum utenfor Norden, tror jeg idrottsforum.org blir esoterisk.

Glemme: Positivt – og redan på väg...

– Det finns en hel del material på engelska på idrottsforum.org. Är det önskvärt att den engelskspråkiga delen av forumet ökar framöver?

Vereijken: Jeg anbefaler at idrottsforum.org ikke velger bort dagens blanding av nordisk/engelsk og publiserer fullt ut på engelsk. Selv om engelsk kan gjøre idrottsforum.org bredere tilgjengelig i verden er det nettopp idrettslitteratur på nordisk som er mangelvare per i dag, og som gir idrottsforum.org sin mer verdi og unike profil. I tillegg kan språkblandingen senke terskelen for brukere av tidsskriftet til å sende inn sine egne bidrag!

Loland: På basis av hva som er sagt over: Det er definitivt viktig å beholde denne internasjonale dimensjonen.

Glemme: Självklart ska den *peer review*-granskade delen vara på engelska, dessutom förutsätter nog ett bra nordiskt samarbete engelska som språk, men en hel del av det som ”normalt” publiceras på idrottsforum.org kan fortfarande vara på svenska – och kan då attrahera andra målgrupper.

– Kjell Eriksson, redaktör, du har kunnat ta del av de synpunkter som kommit in från olika håll och som redovisas ovan. Vad är din kommentar?

Det är mycket värdefulla synpunkter som framkommer i svaren, som vi kommer att ta i beaktande och noggrant överväga när vi under sommaruppehållet finslipar den här satsningen på referentgranskning. Så mycket står dock klart redan nu, att alla texter, även referentgranskade artiklar, kan skrivas på danska, engelska, norska eller svenska. Det får naturligtvis konsekvenser för sammansättningen av redaktionsrådet och referentkollektivet, men, som Beatrix Vereijken påpekar, att tvinga fram vetenskapliga artiklar på engelska är ingen önskvärd utveckling. Sigmund Lolands synpunkt att de referentgranskade texterna tydligt åtskiljs från det övriga stoffet, är också viktig och har varit föremål för diskussioner under förberedelsearbeidet. Vissa andra aspekter som kommer fram i svaren berör jag ovan.

– Avslutningsvis Kjell, det är snart dags för uppdatering nummer 100. Är det något du är extra stolt och glad över som du skulle vilja lyfta fram så här långt?

Jag tycker faktiskt att det är märkvärdigt att idrottsforum.org efter fem år på Internet lever och frodas, är bättre än någonsin, och nu tar nya djärva kliv mot ökad användbarhet. Jag blir glad när en professor i Kanada erbjuder sig att skicka sin senaste bok, om vi är intresserade av att recensera den, eller att en australiensisk filosof erbjuder sig att skriva en artikel för forumet, eller att en italiensk forskare ber oss att göra reklam för en konferens i Milano. Jag blir glad när det kommer presseleaser från Norges Idrettshøgskole og Institut for Idræt i København og Centrum for idrettsforskning i Stockholm. idrottsforum.org har karvat ut ett utrymme i det idrettsvetenskapliga mediabusset og motiverar mer än väl sin plats. Men som vanlig är det svårast att missionera på hemmaplan. Det som verkligen skulle glädja mig är om Malmö högskola tog ett ordentligt ansvar for forumets fortsatta försörjning!

Copyright © [Aage Radmann](#) 2008